

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa 15.10.2025

EU:n puolustusministerit kokoontuvat Brysselissä 15.10.2025. Ulkoasiainneuvostossa Suomea edustaa puolustusministeri Antti Häkkänen. Kokouksen ainoa aihe on Euroopan puolustusvalmius.

Asialista:

Puolustusvalmius s. 2–5

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa 15.10.2025

Kokous

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa 15.10.2025

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n puolustusministerit kokoontuvat Brysselissä 15.10.2025. Ulkoasiainneuvostossa Suomea edustaa puolustusministeri Antti Häkkänen. Kokouksen ainoa aihe on Euroopan puolustusvalmius.

Suomen kanta

Puolustusvalmius

Kantoja Euroopan puolustusvalmiuden kehittämiseen on kirjattu puolustuksen valkoiseen kirjaan käsittelevässä valtioneuvoston e-kirjeessä E 33/2025 vp, ReArmiin E 21/2025 vp, SAFE-asetusehdotukseen U 12/2025 vp, koheesiorahoitusta koskevaan E-kirjeeseen E 30/2025 vp, sekä puolustuksen Omnibus-pakettia koskevaan U-kirjeeseen U 38/2025.

Suomi yhtyy valkoisessa kirjassa esitettyyn arvioon turvallisuusympäristön muutoksesta. Suomen näkökulmasta on tärkeää, että uhka-arvio on jäsenvaltioilla yhteisesti jaettu. Suomi korostaa, että Venäjä pysyy lähitulevaisuudessa ja pitkällä aikavälillä perustavanlaatuisena uhkana Euroopan turvallisuudelle. (E 33/2025 vp)

Suomi katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden tulee ottaa enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan ja puolustuksestaan. Vaikka puolustus on jäsenvaltioiden tehtävä, on EU-tason yhteistyötä tiivistettävä suorituskykyjen kehittämiseksi, yhteentoimivuuden parantamiseksi, puolustusteollisuuden vahvistamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tämä vahvistaa EU:ta ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisena toimijana ja tekee EU:sta vahvemman kumppanin Natolle. (E 33/2025 vp)

Suomi tukee komission ehdotusta kasvattaa huomattavasti puolustusta tukevan rahoituksen määrää tulevassa rahoituskehyksessä. (E 73/2025 vp)

Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Euroopan kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi. Suomi pitää välttämättömänä Euroopan puolustuskyvyn nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi. (E 73/2025 vp)

Suomi tukee puolustusrahoitusratkaisuja, joilla tosiasiallisesti vahvistettaisiin Euroopan puolustusta. (E 73/2025 vp)

Suomen näkemyksen mukaan EU:n puolustusaloitteissa tulisi huomioida erityisesti maataistelukyky. (E 33/2025 vp)

Suomi pitää valkoisessa kirjassa esitettyjä kriittisiä suorituskykypuutteita perusteltuina tähän hetkeen, mutta samalla korostaa, että neuvoston näkemykset ja ohjaus koskien suorituskykyä tulee huomioida jatkotyössä. Suomelle erityisen kiinnostavia kokonaisuuksia, maataistelukykyyn lisäksi, ovat ilma- ja ohjuspuolustus, sotilaallinen liikkuvuuden parantaminen ja ammustuotanto. Näiden ohella Suomi pitää meripuolustukseen ja sen

tilannetietoisuuteen, avaruuteen ja kyberiin liittyvien suorituskykyjen kehittämistä tarkoituksenmukaisina. (E 33/2025 vp)

Kokonaisturvallisuuden näkökulmasta Suomelle on keskeistä korostaa kaksikäyttö- ja puolustusulottuvuutta sekä alueiden elinvoimaa osana tulevan koheesiopolitiikan toimia (E 73/2025 vp)

Suomi tukee komission ehdotusta kasvattaa puolustuksen (ml. sotilaallinen liikkuvuus), kriisivarautumisen ja rajaturvallisuuden rahoituksen osuutta tulevassa rahoituskehityksessä. (E 73/2025 vp)

Suomi pitää tarkoituksenmukaisena puolustustutkimuksen ja -kehittämisen sisällyttämistä osaksi tulevaa kilpailukykyrahoituksen kokonaisuutta. Suomi tukee komission ehdotusta avaruuden ja puolustusasioiden kokoamista yhdeksi kokonaisuudeksi. Yksityiskohtaisempi kannanmuodostus edellyttää muun muassa rahoituksen keskinäisen kohdentamisen yksityiskohtaisempaa tarkastelua ja arviointia. (E 73/2025 vp)

Valtioneuvosto tukee komission puolustusalan Omnibus-paketin ehdotuksia mukauttaa ja yksinkertaistaa puolustusalaan vaikuttavaa lainsäädäntökehikkoa. Puolustus- ja turvallisuusalan toimintaedellytysten vahvistaminen on valtioneuvostolle tärkeää. (U 38/2025 vp)

Valtioneuvosto suhtautuu yleisellä tasolla myönteisesti komission Mini-Omnibus ehdotuksiin, jotka tukevat rahoituksen kohdentamista puolustusalaan hyödyttäviin hankkeisiin. (U 38/2025)

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n jäsenvaltiot sitoutuvat erityisesti kansallisten puolustusbudjettiansa kasvattamiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Pitkällä aikavälillä EU:n puolustusalan resursseja tulisi ohjata muun muassa siten, että ne osaltaan edesauttaisivat EU:n puolustuksen teknologisen ja teollisen pohjan (European Defence Technological and Industrial Base, EDTIB) kehittämistä ja asevoimien suorituskykyjen yhteentoimivuuden vahvistamista. Tässä yhteydessä korostuu myös infrastruktuuri, sotilaallinen liikkuvuus, sotilaallisen huoltovarmuuden ylläpito ja sen vahvistaminen. Suomi pitää tärkeänä, että puolustusteollisuushankkeiden osalta suhtaudutaan avoimesti myös kolmansien maiden osallistumiseen. (E 33/2025 vp)

Suomi katsoo, että on tärkeä liittää Ukrainan puolustusteollisuus Euroopan puolustuksen teknologiseen ja teolliseen pohjaan. Suomi kannattaa ukrainalaisten toimijoiden osallistumista EU:n puolustusteollisiin ohjelmiin. On tärkeää, että Ukraina jatkaa oikeusvaltion vahvistamiseen ja korruption kitkemiseen tähtääviä uudistuksia myös puolustuksen hallinnonalalla ja puolustusteollisuudessa. (E33/2025 vp)

Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että Naton puolustus suunnittelun (NATO Defence Planning Process, NDPP) kautta määrittyvät suorituskykytavoitteet sovitetaan tiiviimmin yhteen EU:n suorituskykyjen kehittämisen kanssa yhteistyössä EDA:n kanssa. Suomi pitää tärkeänä valkoisessa kirjassa tunnistettujen kriittisten suorituskykyalueiden huomiointia tulevien puolustusaloitteiden yhteydessä. Suomi korostaa, että suorituskykytarpeet tulee määritellä jäsenvaltioiden tarpeiden pohjalta ottaen huomioon, että ne saattavat myös muuttua. (E 33/2025 vp)

Suomi pitää välttämättömänä Euroopan puolustuskyvyn nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi. (E 21/2025 vp)

Suomi pitää tärkeänä EU:n toimia puolustuksen ja suorituskykyjen vahvistamiseksi myös Naton puolustuksen ja pelotteen tukena. (E 21/2025 vp)

Valtioneuvosto tukee toimia EU:n puolustusteollisen pohjan vahvistamiseksi ja puolustus-tarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden parantamiseksi. Valtioneuvosto tukee komis-sion tavoitetta luoda unionille pidemmän aikavälin puolustusteollisuusohjelma ja katsoo, että ohjelma vastaa osaltaan Ukrainan sodan myötä korostuneeseen tarpeeseen kehittää ja parantaa Euroopan sotilaallisia suorituskykyjä sekä laadullisesti että määrällisesti ja edesauttavan tulevaisuuden suorituskykyjen kehittämistä. (U 30/2024 vp)

Valtioneuvosto tukee komission puolustusalan Omnibus-paketin ehdotuksia mukauttaa ja yksinkertaistaa puolustusalaan vaikuttavaa lainsäädäntökehikkoa. Puolustus- ja turvalli-suusalan toimintaedellytysten vahvistaminen on valtioneuvostolle tärkeää. (E 58/2025 vp)

Suomi edistää toimia, joilla varmistetaan Yhdysvaltojen sitoutuminen euroatlanttiseen tur-vallisuuteen. Suomi pitää tärkeänä, että yhteisiin uhkiin vastaamiseksi syvennetään puo-lustusyhteistyötä ja kansainvälistä yhteistyötä samanmielisten eurooppalaisten kumppa-neiden kuten Britannian ja Norjan, sekä kansainvälisten kumppaneiden, kuten Yhdysval-tojen, Kanadan, Etelä-Korean, Japanin ja Australian kanssa. Yhteistyön kehittäminen tu-kee myös resilienssin vahvistamista ja hankintaketjujen monipuolistamista. (E 33/2025 vp)

Suomi tukee ehdotettua kolmansien maiden mahdollisuutta osallistua yhteishankintoihin välineen täysimääräiseksi hyödyntämiseksi ja korostaa neuvotteluissa läheisten kolman-sien kumppanimaiden kuten Yhdistyneen kuningaskunnan mahdollisuutta osallistua yh-teishankintoihin. (U 12/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Puolustusvalmius

Lokakuun puolustusministerikokouksessa jatketaan Euroopan puolustusvalmiuden kehit-tämistä tänä vuonna julkaistujen puolustusaloitteiden sekä lokakuun epävirallisen Eu-rooppa-neuvoston pohjalta. Euroopan puolustusvalmiuden kehittäminen on ollut säännöl-lisesti esillä puolustusministerikokouksissa sekä Eurooppa-neuvostoissa siitä lähtien, kun komission ja EU:n ulkosuhdehallinnon yhteinen valkoinen kirja EU:n puolustuksesta – val-mius 2030 julkaistiin 19.3.2025. Tämän työn pohjalta lokakuun virallisessa Eurooppa-neu-vostossa tullaan esittelemään puolustusvalmiuden tiekartta.

Euroopan puolustusvalmiuden kehittäminen etenee puolustuksen valkoisen kirjan ja ReArm Europe -ohjelman toimeenpanon kautta sekä tulevan tiekartan pohjalta. Puolus-tuksen valkoinen kirja toteaa, että Euroopan puolustuksen jälleenrakentaminen edellyttää valtavia investointeja ja asettaa tavoitteen nostaa Euroopan puolustusvalmiutta vuoteen 2030 mennessä. Osana valkoista kirjaa komissio julkaisi viiden pilarin ReArm Europe -suunnitelman, jolla pyritään vauhdittamaan puolustusinvestointeja; 1) eurooppalaista puolustusteollisuutta vahvistava Euroopan turvallisuustoimivälineen (SAFE), 2) EU:n fi-nanssipoliittisten sääntöjen kansallisten poikkeuslausekkeiden koordinoitu aktivointi puo-lustusmenoihin liittyen, 3) nykyisten EU-rahoitusvälineiden joustavampi hyödyntäminen puolustusinvestointeihin, 4) Euroopan investointipankin rahoitusmahdollisuuksien laajen-taminen ja 5) yksityisen rahoituksen saatavuuden parantaminen.

Valkoinen kirja peräänkuuluttaa tarvetta vahvistaa Euroopan omaa puolustuksen tekno-logista ja teollista pohjaa (European Defence Technological and Industrial Base, EDTIB). Valkoisen kirjan keskiössä on jäsenvaltioiden kysynnän yhdistäminen, kustannustehok-kaammat hankinnat, markkinoiden ennakoitavuus, kilpailukyky ja suositus eurooppalai-sen puolustusmateriaalin etuuskohtelun käyttöönnotosta.

Suorituskykyjen osalta valkoisessa kirjassa tunnistetaan seitsemän investointeja vaativaa puolustuksen painopistettä: 1) ilma- ja ohjuspuolustus, 2) tykistöjärjestelmät, 3) ampumatarvikkeet ja ohjukset, 4) lennokit ja lennokkien torjuntajärjestelmät, 5) sotilaallinen liikkuvuus, 6) elektroninen sodankäynti ja uudet teknologiat kuten tekoäly ja kvanttitekniologia, sekä 7) strategiset mahdollistajat ja infrastruktuurin suojaaminen. Näiden lisäksi painopisteinä mainitaan sotilaallinen liikkuvuus, rajaturvallisuus, strategiset varastot ja valmiuspoolit, sekä sääntelyä yksinkertaistava puolustuksen omnibus.

Toukokuussa hyväksytyssä SAFE-rahoitusvälineen asetuksessa mainitaan valkoisessa kirjassa mainitun seitsemän suorituskykyalueen lisäksi myös maataistelukyky sekä merellinen ulottuvuus. Puolustusvalmiuden kehittäminen keskittyy näille yhdeksälle suorituskykyalueelle.

EU:n itäraja mainitaan prioriteettialueena puolustuksen valkoisessa kirjassa ja Komission heinäkuisessa monivuotisessa rahoituskehys ehdotuksessa vuosille 2028–2034. Itäistä rajaa koskevien hankkeiden suunnittelu on ajankohtaista muun muassa komission puheenjohtaja von der Leyenin syyskuisen Unionin tila-puheen jälkeen, jossa hän toi esiin Eastern Flank Watch- ja droonimuuri-aloitteet unionin itäisen sivustan turvallisuuden vahvistamiseksi.

Komissio tulee lokakuussa julkaisemaan tiekartan Euroopan puolustusvalmiuden nostamiseksi. Tiekarttaa tullaan käsittelemään lokakuun Eurooppa-neuvostossa. Komissio jatkoi 29.9. tulevan tiekartan sisältöä kuvaavan selvityspaperin Eurooppa-neuvoston epävirallista kokousta 1.10. varten. Paperissa avataan tulossa olevan tiekartan sisältöä muun muassa lippulaivahankkeiden osalta. Lisäksi selvityspaperi käsittelee myös puolustusteollisuutta, Ukrainan osallistamista sekä rahoitusta koskevia tarpeita ja mahdollisuuksia. Paperi esittää neljän yhteisen eurooppalaisen lippulaivahankkeen luomista: droonimuuri, Eastern Flank Watch, ilmapuolustus ja avaruuspuolustus. Myöhemmin julkaistavassa tiekartassa on tarkoitus sopia tarkemmat tavoitteet, välitavoitteet ja mittarit kunkin lippulaivahankkeen edistämiseksi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU11-puolustusjaoston kirjallinen menettely 3.10.2025
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen käsittely 8.–9.10.2025

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eemeli Heikkilä, PLM, eemeli.heikkila@gov.fi, 0295 140 020
Niklas Backlund, PLM, niklas.backlund@gov.fi
Lotta Sjöblom, PLM, lotta.sjoblom@gov.fi
Anna Kemppe, VNEUS, anna.kemppi@gov.fi
Katja Koskela, UM, katja.koskela@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/19/2025

Liitteet -**Viite** -